

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

nr. 228.747 van 14 oktober 2014

in de zaak A. 213.898/IX-8503

In zake: XXXX
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Stijn Verbist en Lize Vandersteegen
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Graaf van Hoornestraat 51
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW ONZE-LIEVE-VROUWECOLLEGE ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jim Deridder
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 210A bus 10
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 3 oktober 2014, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing waarbij de beroepscommissie van de vzw Onze-Lieve-Vrouwecollege Antwerpen op 29 september 2014 het door de delibererende klassenraad aan XXXX toegekende oriënteringsattest C als evaluatieresultaat bevestigt.

Tevens vraagt de verzoekende partij aan de Raad van State “om, bij wijze van voorlopige maatregel, aan verwerende partij een redelijke en korte termijn op te leggen binnen dewelke de interne beroepscommissie opnieuw moet samenkomen om een nieuwe beslissing te nemen”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 oktober 2014, om 10.00 uur.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaten Stijn Verbist en Lize Vandersteegen, die verschijnen voor de verzoekende partij en advocaat Jim Deridder, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een met dit arrest andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoekster is in het schooljaar 2013-2014 ingeschreven als leerling in het eerste jaar van de derde graad humane wetenschappen (ASO) aan het Onze-Lieve-Vrouwecollege te Antwerpen.

3.2. Verzoekster heeft jaartekorten voor aardrijkskunde, geschiedenis, natuurwetenschappen en wiskunde, en 55% of minder voor Duits, Engels en gedragswetenschappen. De delibererende klassenraad leidt hieruit af, onder meer, dat verzoeksters resultaten in het totaal voor de proefwerken en vooral voor de vakken met jaartekorten onvoldoende zijn en duiden op een te zwakke basis om

met kans op succes in een volgend jaar secundair onderwijs te starten en kent haar op het einde van het jaar een oriënteringsattest C toe.

Overleg met de directeur van de school resulteert in een nieuwe samenkomst van de klassenraad die op 27 juni 2014 beslist om aan verzoekster bijkomende proeven op te leggen, voor de vakken wiskunde, Engels, natuurwetenschappen, aardrijkskunde en geschiedenis. In de kennisgeving van deze beslissing legt de directeur uit dat dit een kans is die verzoekster wordt gegeven om alsnog een A-attest te behalen “indien ze slaagt in [deze] bijkomende proeven”.

Zonder hierin te worden tegengesproken door de verwerende partij, geeft verzoekster volgend overzicht van de data en inhoud van de af te leggen proeven; bij het overzicht wordt bovendien voor elke proef het behaalde resultaat weergegeven:

- vrijdag 22 augustus 2014 (9u): wiskunde; hierbij werd enkel de leerstof die noodzakelijk is voor het tweede jaar van de derde graad humane wetenschappen geëxamineerd, alsook werd de rekenvaardigheid getoetst (57,5%);
- vrijdag 22 augustus 2014 (14u): Engels; hierbij werd enkel de leerstof die gevraagd werd op het examen in juni geëxamineerd (70%);
- maandag 25 augustus 2014 (9u): natuurwetenschappen; hierbij werd de leerstof van het volledige jaar geëxamineerd (47%);
- maandag 25 augustus 2014 (14u): aardrijkskunde; hierbij werd de leerstof van het volledige jaar geëxamineerd (41%);
- dinsdag 26 augustus 2014 (9u): geschiedenis; hierbij werd de leerstof van het volledige jaar geëxamineerd (64%).

3.3. Op 27 augustus 2014 beslist de delibererende klassenraad om het C-attest te behouden.

Op 29 augustus 2014 deelt verzoekster mee dat zij “tegen deze beslissing beroep [wenst] aan te tekenen”. Hierop volgt eerst nog overleg met de

directeur, die op 5 september 2014 ten slotte meedeelt dat hij geen redenen ziet om de klassenraad nogmaals bijeen te roepen.

Op 9 september 2014 dient verzoekster beroep in bij de beroepscommissie, die haar hoort op 15 september 2014. Overeenkomstig het advies van de commissie, beslist het schoolbestuur eveneens op 15 september 2014 om de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen.

3.4. Op 22 september 2014 stelt de Raad van State vast, *prima facie*, dat de afhandeling van het georganiseerd beroep na 1 september 2014 is fout gelopen omdat niet de nieuwe regels zijn gevolgd die gelden ingevolge de inwerkingtreding van het decreet van 4 april 2014 ‘houdende diverse maatregelen betreffende de rechtspositie van leerlingen in het basis- en secundair onderwijs en betreffende de participatie op school’, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 20 augustus 2014 en die deze verhaalmogelijkheid “ingrijpend gewijzigd” hebben. In zijn arrest nr. 228.423 beveelt de Raad, voor de duidelijkheid in het rechtsverkeer, de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de raad van bestuur van de vzw Onze-Lieve-Vrouwecollege van 15 september 2014 om de over verzoekster delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen. Die schorsing, zo stelt de Raad nog in voormeld arrest, “mag worden verondersteld de verwerende partij ertoe aan te zetten de zaak niet op haar beloop te laten maar in het licht van het recht van de leerling op een regelmatige en vaststaande eindbeslissing, het bezwaar van verzoek[st]er te (doen) behandelen conform de nieuwe regelgeving”.

3.5. Per e-mail en per aangetekend schrijven van 24 september 2014 deelt de verwerende partij aan verzoekster de samenstelling mee van de beroepscommissie, het feit dat de beroepscommissie zal oordelen overeenkomstig de artikelen 123/10 en volgende van de Codex Secundair Onderwijs en een uitnodiging voor een hoorzitting.

Verzoekster laat per e-mail van 25 september 2014 weten “integraal te verwijzen naar het namens [haar] ingediende beroepsschrift en naar de stukken die daar werden bijgevoegd”. Zij verschijnt niet op de zitting van de beroepscommissie, noch is zij er vertegenwoordigd.

3.6. De beroepscommissie komt samen op 29 september 2014. Zij beslist het C-attest te handhaven.

IV. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

V. Uiterst dringende noodzakelijkheid

5. De verwerende partij betwist uitdrukkelijk niet – en volkomen terecht – de uiterst dringende noodzakelijkheid.

VI. Ernst van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting

6.1. Het eerste middel is geput uit de schending van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ en uit

de materiële-motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en het redelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

6.2. De verwerende partij steunt volgens verzoekster in de bestreden eindbeslissing niet op het resultaat van een globale evaluatie.

Volgens verzoekster is het “kennelijk onredelijk” om het toekennen van een oriënteringsattest uitsluitend te laten afhangen van het afleggen van bijkomende proeven. Deze voorwaarde mag dan wel door de beroepscommissie in het bestreden besluit terzijde geschoven worden, toch betreft ook zij het feit dat die de studie-inspanning voor de bijkomende proeven “niet voor alle vakken tot een slaagcijfer heeft geleid” als basis om het C-attest te bevestigen.

Bovendien gaat de verwerende partij totaal voorbij aan het belang van de positieve evolutie en de goede resultaten bij de andere bijkomende proeven. De verwerende partij oordeelt dan wel dat verzoekster “voor Engels geslaagd moet worden verklaard”, voor wiskunde “de begincompetenties voor het tweede jaar van de derde graad heeft aangetoond” en voor geschiedenis “de leerstof in voldoende mate heeft verwerkt om het tweede jaar van de derde graad te kunnen aanvatten”, maar zij lijkt dit in geen enkel geval daadwerkelijk in rekening te brengen. Integendeel, samenvattend oordeelt zij dat verzoekster “ruim onvoldoende blijkt geeft om grotere leerstofgehelen te kunnen verwerken” en dat haar competenties “onvoldoende realistische perspectieven voor kansen op slagen in het tweede jaar van de derde graad” bieden. Dit strookt niet met de aangehaalde bevindingen van de beroepscommissie.

Voor natuurwetenschappen en aardrijkskunde waren de resultaten van de bijkomende proeven weliswaar onvoldoende, zo stelt verzoekster, maar toch is er een aanzienlijke verbetering te merken. Voor aardrijkskunde blijft het resultaat van de bijkomende proef gelijk in vergelijking met de punten voor de examens doorheen het schooljaar (beide 41%), maar de punten voor dagelijks werk voor aardrijkskunde mogen hierbij zeker niet uit het oog verloren worden. Wat

natuurwetenschappen betreft, maakt verzoekster een immense sprong door 47% te behalen op de bijkomende proef, dit terwijl zij op het jaarrapport inzake de proefwerken nog maar 28% haalde. Deze substantiële evolutie werd door de beroepscommissie onterecht genegeerd, minstens niet volwaardig in rekening gebracht. Het C-attest werd aldus door de kleine tekorten op de bijkomende proeven *de facto* automatisch toegekend. Met de positieve evolutie doorheen het schooljaar en de behoorlijke cijfers voor dagelijks werk die een indicatie zijn van de verbeterde inzet van verzoekster, is geen rekening gehouden.

Aangezien de meerderheid van de bijkomende proeven wetenschapsvakken waren, mag worden gesteld dat verzoekster zware studie-inspanningen geleverd heeft voor wetenschappen, die mee in de evaluatie betrokken moeten worden.

Verzoekster merkt nog op dat acht op 25 leerlingen een jaaronvoldoende haalden voor aardrijkskunde, voor natuurwetenschappen was dit zelfs de helft van het aantal leerlingen, namelijk negen op 18. Dit zijn abnormale cijfers die aantonen dat hetzij het lesgeven, hetzij het examineren problemen vertoont. Hoewel aan een leerkracht een vermoeden van deskundigheid kleeft, mag er van de beroepscommissie worden verwacht dat zij rekening houdt met de mogelijke foutenmarge en met het klasgemiddelde of de mediaan. Verzoekster betoogt dat zij zich in eenzelfde situatie bevond als andere leerlingen, maar enkel bij haar worden er aan de onvoldoendes zeer zware gevolgen gekoppeld. Zij wordt niet gelijk behandeld als haar klasgenoten, daar niet iedereen een C-attest heeft gekregen.

6.3. De verwerende partij houdt volgens verzoekster onterecht geen rekening met het gewicht en de relevantie van de resultaten van de bijkomende proeven. In tegenstelling tot wat de verwerende partij in de bestreden beslissing stelt – dat de klassenraad in juni “initieel wel degelijk een C-attest heeft gegeven” en “dat de bijkomende proeven vervolgens louter als een bijkomende kans voor de leerling zijn toegekend” – betekent het opleggen van bijkomende proeven in juni dat de klassenraad heeft geoordeeld dat de resultaten zoals ze in juni voorlagen,

niet volstonden om een definitief eindoordeel te vellen. Bovendien mogen de oorzaak of reden voor het opleggen van bijkomende proeven door de verwerende partij niet als argument dienen om de resultaten van de bijkomende proeven te minimaliseren.

Als de negatieve cijfers op de jaarrapporten voor de klassenraad van juni niet volstonden, volstaan ze thans nog steeds niet om een C-attest te geven. Gezien de resultaten voor de bijkomende proeven kan een C-attest thans des te minder afdoende worden gemotiveerd. Het is onredelijk om bijkomende proeven op te leggen om naderhand met de positieve resultaten van deze bijkomende proeven en de positieve evolutie die hierbij opvalt, geen rekening te houden.

Het is volgens verzoekster niet denkbaar dat enige zorgvuldig handelende beroepscommissie in dezelfde omstandigheden een dergelijk negatief oriënteringsattest zou hebben genomen.

6.4. De verwerende partij houdt volgens verzoekster onterecht geen rekening met het relatieve gewicht van de niet-profielbepalende vakken aardrijkskunde en natuurwetenschappen in een richting humane wetenschappen. Daarenboven betreft zij ook de cijfers van andere vakken waarvoor wel een jaarvoldoende werd gehaald in de motivering – *in casu* de matige score voor het vak gedragswetenschappen met een jaartotaal van 52%. Dat is volkomen onjuist: de verwerende partij mag slaagcijfers bij een deliberatie over een oriënteringsattest niet impliciet herleiden tot cijfers lager dan dat. Verzoekster wijst op rechtspraak van de Raad van State dat het behalen van een voldoende jaarresultaat inhoudt dat voor dat vak de leerdoelstellingen voldoende zijn bereikt. *In casu* kan de verwerende partij voor geen enkel profielbepalend vak een onvoldoende jaartotaal opwerpen, daar verzoekster voor al deze opleidingsonderdelen zeer goede jaarresultaten heeft gehaald.

Verzoekster merkt nog op dat zij aan het einde van de tweede graad (Latijn) een B-attest kreeg waarbij de klassenraad indirect aanstuurde op de

richting humane wetenschappen. De klassenraad heeft toen niet opgeworpen dat haar schoolresultaten met betrekking tot de wetenschapsvakken een opleiding humane wetenschappen in de weg zouden staan.

6.5. De verwerende partij heeft de wetenschapsvakken stelselmatig gedelibereerd in de voorgaande schooljaren. Verzoekster merkt op dat zij hiermee de deliberatie niet tracht af te dwingen vanuit een zogenaamd recht dat zij zou hebben verworven door de deliberatiebeslissingen uit het verleden, maar kaart dit aan omdat de verwerende partij de voorbije jaren de relativiteit van de wetenschapsvakken wel erkende binnen een niet-(natuur)wetenschappelijke studierichting. Dat zij dit jaar het tegenovergestelde lijkt te doen, en haar vaste gedragslijn inzake het delibereren van de wetenschapsvakken in een niet-wetenschappelijke richting verlaat, is volgens verzoekster niet redelijk en houdt een schending in van het vertrouwensbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

6.6. De verwerende partij houdt onterecht geen rekening met het feit dat de bijkomende proeven geschiedenis, aardrijkskunde en natuurwetenschappen jaarleerstof betroffen.

Het is opvallend dat het enkel vakken zijn waarvoor de gehele leerstof moest worden herhaald bij de bijkomende proeven, waarvoor de verwerende partij verzoekster niet geslaagd acht of waarvoor zij de leerdoelstellingen onvoldoende heeft gehaald, zijnde aardrijkskunde en natuurwetenschappen. Hieruit afleiden dat verzoekster niet heeft aangetoond grotere leerstofgehelen te kunnen verwerken is volgens haar pertinent verkeerd. Geen enkele leerling wordt geacht op één examen de ganse leerstof van een heel jaar te kunnen reproduceren. Doordat bij de bijkomende proef natuurwetenschappen en aardrijkskunde meer detailvragen werden gesteld, mag men zelfs stellen dat deze proeven moeilijker waren dan de vorige, gelet op het feit dat de vragen nu uit de leerstof van een gans jaar werden geput. Bovendien heeft verzoekster voor de bijkomende proef geschiedenis, die ook de gehele jaarleerstof betrof, met een slaagpercentage van 64% aangetoond wel degelijk grote leerstofgehelen te kunnen verwerken.

Bovendien moest verzoekster haar vijf bijkomende proeven in drie dagen afleggen, wat gezien de hoeveelheid leerstof opnieuw veel moeilijker is dan wat er van de leerlingen tijdens de eindexamens in juni wordt verwacht.

6.7. De verwerende partij hanteert volgens verzoekster onevenredige verhoudingen tussen de proefwerken en het dagelijks werk (70/30).

Voorts betoogt verzoekster dat het schoolbeleid inzake de puntenverdeling bovendien moet vaststaan en bekend moet zijn aan de leerlingen. Deze verplichting tot voorafgaande kennisgeving vloeit voort uit het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur. Uit geen enkel document dat kenbaar is bij de leerlingen en hun ouders blijkt wat het schoolbeleid op dit vlak is. In het schoolreglement 2013-2014 is niets terug te vinden over de verhoudingen tussen het dagelijks werk en de proefwerken waarmee het jaartotaal berekend wordt, noch staat dit vermeld in een ander beleidsdocument waarvan de leerlingen en hun ouders konden kennisnemen. Ook in de rapporten werd de verhouding tussen het dagelijks werk en de proefwerken niet verduidelijkt. De puntenverdeling kan volgens verzoekster niet bindend worden geacht.

6.8. De verwerende partij, aldus nog steeds verzoekster, houdt op onvoldoende en incorrecte wijze rekening met haar leerstoornis. De verwerende partij geeft toe dat er geen individueel handelingsplan voorhanden is in het leerlingendossier van verzoekster en heeft geen remediëringsmaatregelen aangeboden, hoewel elke zorgvuldig handelende school dit zou doen. Het ontbreken van een individueel handelingsplan kan verzoekster niet worden verweten en moet mee worden betrokken in de overwegingen bij het verlenen van een oriënteringsattest.

Aan de geattesteerde leerlingen werd vooraf meegedeeld op welke overhoringen of proefwerken zij een rekentoestel of formularium konden gebruiken. Verzoekster ontkent niet dat dit is gebeurd, noch dat de voorbije jaren zogenaamde sticordi-maatregelen werden toegepast. Ook wat het schooljaar

2013-2014 betreft, sluit zij zich aan bij de beroepscommissie wanneer die in de bestreden beslissing opmerkt dat ook dan dispenserende faciliteiten werden aangeboden. Waarin de verwerende partij evenwel niet door verzoekster kan worden gevolgd, is de bewering dat de vragen bij de bijkomende proef voor wiskunde specifiek waren aangepast aan verzoekster. De sticordi-maatregelen waren immers, op het gebruik van één fiche na, gelijk aan die van de voorbije proeven. Ook het niet bevragen van de theorie werd reeds bij een vorig proefwerk door de wiskundeleerkracht aan verzoekster aangeboden. Daarenboven moet nog ondergeschikt worden opgemerkt dat, wanneer de verwerende partij meent dat de bijkomende proef wiskunde een minimale moeilijkheidsgraad vertoont – *quod non* – dit niet ingeroepen kan worden om het bijbehorende slaagcijfer van 57,5% impliciet te herleiden tot of af te doen als een cijfer lager dan dat. Dit zou kennelijk onredelijk zijn en schendt het materiële-motiveringsbeginsel.

Ook merkt verzoekster op dat het formularium voor natuurwetenschappen pas aangeboden werd bij de bijkomende proef en dus niet als sticordi-maatregel voor het ganse jaar in de bestreden beslissing kan worden betrokken, ofschoon de beroepscommissie dit doet. Dat op de bijkomende proef aardrijkskunde de vragen tot interpretatie van kaarten zouden worden weggelaten, werd nooit voorafgaandelijk meegedeeld aan verzoekster.

Tot slot betoogt verzoekster dat de leerfaciliteiten geen gunst zijn van de school, aangezien de leerling er volgens het attest recht op heeft en dat leermoeilijkheden in dit opzicht niet gebruikt mogen worden als argument om iemand niet te laten overgaan naar een hoger leerjaar. Stellen dat door het gebruik van faciliteiten de eindtermen niet gehaald kunnen worden, zou betekenen dat geen enkele leerling met dyscalculie of dyslexie de eindtermen zou behalen en dus nooit zou kunnen slagen in een opleiding ASO. De motivering aangaande de leerfaciliteiten is volgens verzoekster dan ook manifest onjuist.

Beoordeling

7.1. Verzoekster is het duidelijk met de beslissing van de beroepscommissie niet eens, maar zij kan deze laatste bezwaarlijk verwijten haar beslissing niet uitdrukkelijk te hebben gemotiveerd. De formele motivering is op het eerste gezicht zelfs ruim en omstandig te noemen. Ze heeft verzoekster overigens in staat gesteld om op haar beurt die argumentatie overheen twintig of meer bladzijden van haar verzoekschrift op de korrel te nemen.

Voor zover het middel de formele-motiveringsplicht geschonden noemt, mist het alle ernst. Enkel de vier in het middel aangevoerde algemene beginselen van behoorlijk bestuur blijven te onderzoeken.

7.2. Geheel ten overvloede dan ook voor de thans voorliggende zaak, merkt de Raad van State op dat ingevolge de hervormingsbevoegdheid waarover de beroepscommissie beschikt – waarover hierna meer – niet op grond van de formele-motiveringsplicht van haar verwacht lijkt te worden dat zij expliciteert om welke redenen zij het anders ziet dan de oorspronkelijk oordelende klassenraad. Het volstaat op het eerste gezicht dat zij als delibererend orgaan in hoger beroep motiveert hoe zij het zelf ziet en wat háár ertoe brengt op grond van de voorliggende gegevens de uiteindelijk toegekende evaluatiebeslissing te nemen.

Waar de regelgeving zoals de voorliggende in een dergelijke administratieve beroepsprocedure heeft voorzien, moet de indiener van het beroep er wel op kunnen rekenen dat zijn beroepschrift door de beroepsinstantie zorgvuldig wordt onderzocht en dat zij, ingeval zij meent tot hetzelfde oordeel te moeten komen als in de beslissing waarvan beroep, voor de verwerping van de aangevoerde beroepsargumenten goede redenen heeft. In sommige gevallen, meer bepaald als het gaat om een specifieke, gewichtige grief van de beroepsindiener, zullen die redenen zelfs uitdrukkelijk in de beroepsbeslissing dienen te worden weergegeven. In beginsel immers mag van een zorgvuldig handelende beroepsinstantie worden verwacht dat zij in haar beslissing formeel aandacht besteedt aan de

wezenlijke en fundamentele grieven van de beroepsindiener en dat zij hem aldus de antwoorden geeft die laten verstaan waarom zijn beroep wordt verworpen.

De Raad van State bevestigt met andere woorden ook met betrekking tot de nieuwe verhaalmogelijkheid bij de beroepscommissie zijn vroegere rechtspraak dat het bestaan en de zin van een beroepsprocedure in het secundair onderwijs wel vereist dat de motivering er blijk van geeft dat de bezwaren van de leerling daadwerkelijk in overweging zijn genomen en in de nieuwe beoordeling zijn betrokken, dat de leerling begrijpt waarom die argumenten de beroepscommissie niet konden overtuigen en dat ten minste een uitdrukkelijke repliek volgt op de vragen die voor de leerling blijkens zijn beroepschrift van wezenlijk belang zijn en die, mochten ze terecht zijn gesteld, mogelijk tot een voor de leerling gunstiger resultaat leiden.

In het besproken eerste middel lijkt echter geen verwijt te lezen aan de beroepscommissie, dat zij niet zou hebben geantwoord op zulke in het beroepschrift opgeworpen bezwaren.

8. De Raad van State herinnert eraan dat hij als wettigheidsrechter noch de verbetering van examens mag overdoen noch, op zicht van de behaalde goede en minder goede resultaten, zich een eigen oordeel mag vormen over het al dan niet slagen van een leerling. Dat is geenszins de taak van de Raad van State: hij mag zijn eigen opvattingen daarover niet substitueren aan die van de beroepscommissie. Hij mag enkel nagaan of die commissie, binnen de grenzen van haar beoordelingsvrijheid, regelmatig tot haar beslissing kon komen.

9. De beroepscommissie, zoals die in de artikelen 123/15 en volgende van de Codex Secundair Onderwijs door de decreetgever is geconcipieerd, “heeft volheid van bevoegdheid, i.c. het evaluatieresultaat wordt bevestigd of door een ander vervangen op grond van inhoudelijke of procedurele aspecten” (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-2014, nr. 2421/1, 27). Zoals in elke administratieve beroepsprocedure waarbij het beroepsorgaan de volle hervormingsbevoegdheid wordt opge-

dragen om in laatste aanleg te beslissen, betekent deze zogenaamde devolutieve werking dat de beroepen beslissing uit het rechtsverkeer verdwijnt en dat een nieuwe beslissing in de plaats ervan komt, op grond van een autonome, eigen beoordeling van de zaak door het beroepsorgaan.

Dat beroepsorgaan heeft beslissingsmacht over de zaak zelf, op dezelfde wijze als de delibererende klassenraad. Het moet de zaak onderzoeken op grond van al de feitelijke gegevens die hem zijn voorgelegd. Al wordt in artikel 5, § 5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’ (het organisatiebesluit) enkel gewag gemaakt van de delibererende klassenraad en ontbreekt formeel een overeenstemmende bepaling voor de beroepscommissie, dan toch kan op het eerste gezicht moeilijk van de beroepscommissie worden geaccepteerd dat zij een beslissing zou nemen zónder te steunen op het in voormeld artikel 5, § 5, bedoelde dossier van de leerling. De beroepscommissie beschikt daarenboven over eigen, ruime bijkomende onderzoeksmogelijkheden om dit leerlingdossier aan te vullen, waarbij de Codex Secundair Onderwijs als zulke “stappen die worden gezet om tot een gefundeerde beslissing te komen” uitdrukkelijk maar niet limitatief het horen van leden van de klassenraad en het opleggen van bijkomende proeven of opdrachten vermeldt.

10. Wat voorafgaat impliceert dat grieven die louter zijn gericht tegen de beslissing van de klassenraad niet ontvankelijk lijken te zijn, bij gebrek aan belang. Opdat de leerling wél belang bij zo een grief lijkt te hebben, moet hij aantonen dat het bedoelde falen afkleurt op de eindbeslissing, omdat de beroepscommissie het nog onmogelijk zou kunnen rechtzetten, minstens het met haar beslissing niet heeft rechtgezet.

11.1. De aard van de hervormingsbevoegdheid van de beroepscommissie ten slotte – maar niet het minst – houdt in dat zij over een eigen, autonome discretionaire bevoegdheid beschikt die haar niet ertoe verplicht de opvattingen van de klassenraad te calqueren, zelfs niet als zij het oorspronkelijke evaluatiere-

sultaat bevestigt. De beroepscommissie mag ook besluiten tot de vervanging door een ander evaluatieresultaat, indien zij meent anders te moeten staan tegenover de nuttige elementen in het dossier: dit “ander evaluatieresultaat” kan in principe dus voor de leerling zowel gunstiger, als ongunstiger uitvallen. De Codex Secundair Onderwijs verbiedt niet, zo lijkt, de beroepscommissie handelend binnen de grenzen van haar beoordelingsvrijheid, om strenger of milder te zijn dan de klassenraad het vóór haar is geweest. Door de devolutieve werking van het beroep heeft de beroepscommissie de beslissingsmacht over de zaak in haar geheel verworven. Zij oefent die uit op dezelfde wijze als de klassenraad – als ware zij zelf een klassenraad – en is overigens niet beperkt tot het hanteren van louter wettighedsargumenten.

11.2. Het argument dat de beroepscommissie in de huidige zaak niet meer tot een C-attest mag besluiten wanneer de bijkomende proeven dezelfde of betere resultaten opleveren enkel maar omdat de delibererende klassenraad in juni besloot geen C-attest toe te kennen, faalt alzo op het eerste gezicht naar recht. Verzoekster vertrekt alzo *prima facie* van de verkeerde premisse dat de beroepscommissie gebonden zou zijn door de bevindingen, overwegingen en beweegredenen van de oorspronkelijk delibererende klassenraad.

Overigens merkt de beroepscommissie terecht op “dat in het voorliggend geval niet alle resultaten hetzelfde of beter zijn: zo behaalde [verzoekster] voor aardrijkskunde een jaartotaal van 48% en op de bijkomende proef slechts 41%; verzoekster “bevindt zich bijgevolg niet in de situatie waarop [zij] zich beroep[t]”.

12. Aldus lijkt het vertrouwensbeginsel niet te betekenen dat de beroepscommissie zich gebonden moet achten door deliberatiehoudingen over wetenschapsvakken van de klassenraad, laat staan van vroegere klassenraden in vroegere schooljaren.

13. De vaststelling van verzoekster dat ongeveer de helft van haar medeleerlingen in de klas ook zwak zouden presteren voor aardrijkskunde en natuurwetenschappen, volstaat niet om haar cijfers voor die vakken met de vereiste ernst in vraag te stellen.

In haar verzoekschrift voor de beroepscommissie lijkt verzoekster die vaststelling overigens enkel in verband te hebben gebracht met een vermeende schending van het gelijkheidsbeginsel, niet met de eventuele onbetrouwbaarheid van de resultaten. Dat andere leerlingen – verzoekster laat na nader te specificeren – wél gedelibereerd werden voor een vergelijkbaar tekort, bewijst evenmin *ipso facto* een ongeoorloofde ongelijke behandeling. Het valt verzoekster toe een eventuele ongelijke behandeling te concretiseren, wat zij niet doet. Het komt er voor verzoekster op aan om aan de Raad van State voor te leggen om welke leerlingen het gaat, aannemelijk te maken dat die leerlingen in een voldoende vergelijkbare situatie zouden geplaatst zijn als verzoekster en minimale aanwijzingen te verschaffen dat zij aan een andere beoordelingsmaatstaf is onderworpen dan de andere leerlingen zonder dat daarvoor een deugdelijke verantwoording bestaat.

14. Met betrekking tot de verhouding tussen proefwerken en dagelijks werk overweegt de beroepscommissie “dat haar geen enkele rechtsregel bekend is waaruit een voorschrift zou volgen om de wijze van berekening van het jaarcijfer vooraf bekend te maken”. Ook voor de Raad van State voert verzoekster geen regel desbetreffend aan; zij ziet dit als een uitvloeisel van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Ook spreekt zij de verwerende partij niet tegen, waar deze in de nota met opmerkingen stelt dat de grief feitelijke grondslag mist aangezien het evaluatiesysteem, de 70/30-regel in de derde graad inclus, ruim toegelicht is in het infoblad van de school van november 2011 dat verzoekster heeft ontvangen.

Verzoekster toont evenmin aan waarom de verwerende partij met een 70/30-verhouding, gelet op hetgeen dan daadwerkelijk is getoetst aan kennis en vaardigheden doorheen het jaar en wat is getoetst op de proefwerken, buiten de haar toegemeten beoordelingsvrijheid is gegaan.

Ten slotte weerlegt zij in het verzoekschrift op het eerste gezicht niet de volgende opmerking van de beroepscommissie:

“Bovendien beoordeelt de Beroepscommissie – zoals onderstaand zal blijken – het dossier van [verzoekster] niet louter op basis van de jaarcijfers c.q. jaartekorten, maar aan de hand van zowel de punten voor dagelijks werk als de punten voor de examens en voor de bijkomende proeven. Nu de jaarcijfers als dusdanig geen bepalend motief vormen voor deze beslissing, mist dit middel doel.”

15. Verzoekster houdt een betoog over haar leerstoornis en over de sticordi-maatregelen, dat vooralsnog niet de noodzakelijke precisie heeft om aan te tonen dat de school zou zijn tekortgeschoten met betrekking tot concreet aan haar toegekende examenfaciliteiten. Zij slaagt er derhalve evenmin in om aan te tonen dat de beroepscommissie om die reden de cijfers niet als representatief mocht beschouwen. Daarenboven neemt de beroepscommissie aan dat verzoekster ingevolge het slagen voor de bijkomende proef “wellicht nipt de begincompetenties voor het tweede jaar van de derde graad heeft aangetoond”, zodat niet dadelijk blijkt welk belang verzoekster heeft bij deze grief, alleszins wat die bijkomende proef wiskunde betreft. Dat voor natuurwetenschappen enkel bij de bijkomende proef een formularium ter beschikking is gesteld, lijkt een loutere vaststelling waarvan verzoekster niet beweert of aantoont dat hiermee een afgesproken sticordi-maatregel is miskend.

16. Ook een bij veronderstelling door een klassenraad van een vroeger schooljaar onoordeelkundig gegeven en door de leerling opgevolgd advies over de te volgen studierichting kan niet ertoe leiden, zo lijkt, de resultaten in gunstige zin bij te stellen.

17.1. Uit het geheel van de stukken die aan de Raad zijn voorgelegd moet in de huidige stand van de procedure worden afgeleid dat de delibererende klassenraad enkel bijkomende proeven heeft willen toestaan onder de voorwaarde dat verzoekster voor alle proeven zou slagen. Daargelaten of die voorwaarde wettig is of niet, het staat vooralsnog bij de Raad boven alle twijfel dat de klassenraad zonder die voorwaarde, nooit aan verzoekster de bijkomende proeven zou hebben toegestaan en over haar studieresultaten zou hebben geoordeeld zoals ze in juni voorlagen. Met andere woorden: deze beslissing lijkt één en ondeelbaar, de enkele voorwaarde om voor alles te moeten slagen alléén voor onwettig houden lijkt uitgesloten.

17.2. Welnu, nergens betoogt verzoekster dat zij op grond van haar oorspronkelijke eindrapport op een A-attest aanspraak kan maken. Haar gehele betoog is fundamenteel geankerd in de bijkomende resultaten van de proeven die zij in augustus heeft afgelegd.

De beroepscommissie harerzijds laat verstaan, wat haar betreft, dat zij alleszins niet ervan uitgaat dat met de resultaten die verzoekster heeft behaald overheen het jaar leemtes zijn gebleken in de beschikbare informatie, die haar ertoe zouden nopen zelf bijkomende proeven aan verzoekster te moeten opleggen: verzoekster “kon [...] vóór het afleggen van de bijkomende proeven geen aanspraak maken op een A-attest” en “[z]oals reeds aangegeven, bespeurt de Beroepscommissie in het leerlingendossier nergens een indicatie – evenmin als in het verzoekschrift van de ouders – ter remediëring van welke leemte in [verzoeksters] dossier (onvoldoende gegevens of niet-representatieve gegevens) deze bijkomende proeven precies zijn opgelegd”. Verzoekster levert geen inspanning om dit oordeel van de beroepscommissie te ontkrachten en het tegendeel aan te tonen, dat haar eindrapport wél zulke leemtes zou bevatten.

Dit betekent dan dat verzoekster er zonder belang bij lijkt, de onwettigheid aan te voeren van die proeven, wat immers tot gevolg zou hebben dat

de beroepscommissie met de bij veronderstelling dan onwettig vastgestelde resultaten geen rekening mag houden.

17.3. Voorts heeft de beroepscommissie te verstaan gegeven dat zij zich die voorwaarde niet eigen maakt. Zij overweegt namelijk:

“Enerzijds staat het op gespannen voet met de bepalingen van het organisatiebesluit om bij voorbaat als dwingende voorwaarde op te leggen dat de leerling voor alle bijkomende proeven moet slagen, wil hij alsnog op een gunstig oriënteringsattest aanspraak kunnen maken (RvS 20 oktober 2009, nr. 197.061, Beuk). In de mate dat uit de mededeling d.d. 28 juni 2014 van de beslissing van de delibererende klassenraad tot het opleggen van bijkomende proeven een dergelijke voorwaarde zou volgen, is de Beroepscommissie dan ook van oordeel dat zij buiten toepassing moet worden gelaten. De Beroepscommissie verbindt aan de twee tekorten op de bijkomende proeven met andere woorden niet automatisch het gevolg dat [verzoekster] geen aanspraak kan maken op een A-attest.”

18.1. Daarop aansluitend overweegt de beroepscommissie “dat de cijfers die in juni voorlagen zowel volledig als representatief waren, zodat zij even relevant blijven in de globale beoordeling van de leerling die thans moet worden gemaakt”. Zij overweegt nog dat de resultaten van de bijkomende proeven “als elementen in het dossier van de leerling [worden] toegevoegd, en leiden niet tot een herberekening met andere, eerder verworven resultaten; zij bieden enkel bijkomende informatie omtrent de kennis en vaardigheden die de leerling al dan niet heeft aangetoond”.

18.2. Die overwegingen zijn *prima facie* correct. De vereiste dat de beroepscommissie met alle relevante gegevens rekening moet houden valt immers niet weg, zo lijkt, omdat de delibererende klassenraad zijn beslissing had uitgesteld om een leerling bijkomende proeven te laten afleggen, zij het dat in zo een geval de resultaten voor die proeven ook een gegeven van het dossier worden. Het behaalde resultaat op de bijkomende proeven betreft echter slechts één element van het dossier. De beroepscommissie handelt niet onwettig – integendeel – als zij naast de resultaten voor de bijkomende proeven ook al de gegevens van het jaarrapport in haar beoordeling betreft zodat, met de woorden van de bestreden beslissing, “thans

[het leerlingendossier van verzoekster] opnieuw in al zijn elementen, met inbegrip van andere aspecten zoals de al dan niet positieve evolutie tijdens het schooljaar, door de Beroepscommissie moet worden beoordeeld”.

Dat doen, betekent dat de commissie wel een “globale evaluatie” heeft gemaakt, in tegenstelling tot wat verzoekster beweert. Dat verzoekster dan met de uitkomst van deze beoordeling ongelukkig is en ze niet in overeenstemming acht met de aangevoerde algemene beginselen van behoorlijk bestuur, doet niet anders oordelen.

19. De commissie overloopt alle resultaten en maakt afwegingen, zowel voor de proefwerken, voor dagelijks werk, als voor elk van de bijkomende proeven en over de weerslag ervan op het eindresultaat voor het overeenstemmende vak; zij betreft er ook de vakken bij waarvoor geen bijkomende proeven zijn afgelegd en zij erkent uitdrukkelijk de door verzoekster geleverde studie-inspanning en betreft dit alles samenvattend in haar eindoordeel:

“Uit het rapport van [verzoekster] blijkt dat zij in juni jaartekorten haalde voor vier vakken: aardrijkskunde, geschiedenis, natuurwetenschappen en wiskunde. Daarnaast waren de jaarresultaten voor drie vakken nipt voldoende (tussen 50 en 55%): Duits, Engels en gedragswetenschappen. Deze jaarresultaten zijn representatief omdat zij [...] een weerspiegeling zijn van zowel de prestaties op dagelijks werk als van de examenresultaten, die de competentie tot het verwerken van grotere leerstofgehelen weergeven. Wanneer de rapporten in die geest nader worden ontleed, blijkt vooreerst dat [verzoekster] op dagelijks werk over het hele schooljaar gemeten redelijk (dertien tekorten, vijftien scores tussen 51% en 55%) tot goed scoort, waarbij vooral een zwakke tweede periode opvalt (zes tekorten). De Beroepscommissie is van oordeel dat de resultaten voor dagelijks werk, louter op zich beschouwd en rekening houdend met waar de tekorten zich situeren, in redelijkheid geen C-attest kunnen wettigen. Dit gezegd zij[n]de, ziet de Beroepscommissie in deze cijfers evenwel niet de positieve evolutie waarvan verzoekers gewagen. De gemiddelden voor dagelijks werk over de vijf periodes zijn de volgende: 59%, 51%, 59%, 60%, 63%. Een globale opwaartse evolutie van 4% is naar oordeel van de Beroepscommissie geen significante stijging. Bovendien kan de Beroepscommissie er, wat dagelijks werk betreft, niet omheen dat de rapporten doorheen het schooljaar 2013-2014 inzake inzet, leerhouding en attitude bevestigen dat [verzoekster] hierin blijft tekortschieten.
[...]

Bovendien kan, zeker in een derde graad, niet worden voorbijgegaan aan de resultaten van de proefwerken. De problemen van [verzoekster] blijken zich vooral voor te doen bij de verwerking van grotere leerstofgehelen, wat duidelijk tot uiting komt in de resultaten voor de examens. In beide examenperiodes haalt [verzoekster] vijf tekorten op zeven afgelegde vakken, wat zich weerspiegelt in een gemiddelde van 46% voor de eerste examenreeks en van 50% voor de tweede examenreeks.

Gelet op de verrekening van de punten om tot het jaarcijfer te komen (30% dagelijks werk en 70% proefwerken, cf. de e-mail van de directeur d.d. 1 september 2014) is de Beroepscommissie van oordeel dat de jaartekorten in belangrijke mate de emanatie zijn van de zwakke examenresultaten, met dien verstande dat [verzoekster] voor geschiedenis ook op een meerderheid (drie van de vijf) gequoteerde periodes dagelijks werk zeer zwak scoorde (17% in de tweede periode, 38% in de vierde periode en 48% in de vijfde periode) en dat zij voor wiskunde enkel bij dagelijks werk 3 en 4 een slaagcijfer haalde. Voor deze twee vakken situeert het tekort zich derhalve ruimer dan rond het kunnen verwerken van grotere leerstofgehelen.

Op basis van deze gegevens valt de Beroepscommissie de initiële beoordeling van de klassenraad bij, met name dat [verzoekster] de leerdoelen voor het eerste jaar van de tweede graad onvoldoende heeft bereikt, en dat de problemen met de verwerking van grotere leerstofgehelen de prospectieve benadering omtrent de slaagkansen in het tweede jaar van de derde graad evenmin gunstig kleurt.

[...]

Op de bijkomende proeven haalde [verzoekster] de volgende resultaten:

- wiskunde: 57,5%
- Engels: 70%
- natuurwetenschappen: 47%
- aardrijkskunde: 41%
- geschiedenis: 64%

Het geheel van de elementen in het leerlingendossier brengt de Beroepscommissie tot de volgende beoordeling.

Wanneer bijkomende proeven worden opgelegd, mag het uiteindelijk tot beslissen bevoegde orgaan – in casu de Beroepscommissie – in zijn beoordeling niet voorbijgaan aan de redenen waarom de bijkomende proeven zijn opgelegd. In dit geval heeft de Beroepscommissie er bovenstaand reeds op gewezen dat die motieven niet gelegen zijn in het aanvullen van ontbrekend cijfermateriaal, noch in het bieden van meer betrouwbare gegevens omwille van niet-representatief cijfermateriaal in de loop van het schooljaar. In die omstandigheden is de Beroepscommissie van oordeel dat de bijkomende proeven als gunstmaatregel een driedubbel doel dienen: de leerling moet aantonen dat de leerdoelstellingen van het voorbije schooljaar in voldoende mate zijn bereikt, de leerling moet aantonen grote leerstofgehelen te kunnen verwerken en de leerling moet in het raam van de prospectieve beoordeling aannemelijk maken over voldoende slaagkansen te beschikken in het volgende jaar van de studierichting. Daarbij brengt de Beroepscommissie in herinnering dat zij voor haar beoordeling niet uitgaat

van het axioma dat de leerling voor alle bijkomende proeven moet slagen opdat een A-attest mogelijk zou zijn.

Voor het vak wiskunde is de Beroepscommissie van oordeel dat [verzoekster] de leerdoelstellingen van het eerste jaar van de derde graad onvoldoende heeft bereikt. Voor de vijf periodes dagelijks werk haalde zij driemaal een aanzienlijk tekort (DW1 30%, DW2 42% en DW5 37%), waarbij het grote tekort op het einde van het schooljaar aantoonde dat er geen duurzame verbetering vast te stellen valt. Evenmin heeft [verzoekster] overtuigend aangetoond dat zij in staat is grotere leerstofgehelen te verwerken: zij faalde op beide proefwerken. Het spreekt voor zich dat de grotere leerstofgehelen ook in het tweede jaar van de derde graad zullen moeten worden verwerkt. De bijkomende proef was prospectief beperkt tot de leerstof die noodzakelijk is voor de aanvang van het volgende studiejaar. Het feit dat [verzoekster] voor deze proef slaagt, maar na twee maanden voorbereidingstijd slechts 57,5% behaalt, brengt de Beroepscommissie ertoe aan te nemen dat [verzoekster] wellicht nipt de begincompetenties voor het tweede jaar van de derde graad heeft aangetoond.

Voor Engels haalde [verzoekster] geen jaartekort, maar wel een ernstig tekort op dagelijks werk 2 (36%) en een nipt slaagcijfer voor dagelijks werk 3 (51%). Aangezien voor dit vak binnen de gespreide evaluatie ook beperkte proefwerken werden georganiseerd (het junirapport vermeldt 10/17 voor het mondeling examen en 50/130 voor het schriftelijk), is de bijkomende proef in dit geval hoofdzakelijk gericht op een onderzoek naar het bereiken van de kennisleerdoelen. Met een resultaat van 70% voor deze proef, is de Beroepscommissie van oordeel dat [verzoekster] voor Engels geslaagd moet worden verklaard.

Voor het vak natuurwetenschappen behaalde [verzoekster] zeer wisselende cijfers. De resultaten voor dagelijks werk fluctueren van 85 over 50, 70 en 49 tot 70, en zijn in globa voldoende. Voor de verwerking van grotere leerstofgehelen bij de proefwerken blijkt [verzoekster] tijdens het schooljaar evenwel ernstige tekorten te hebben behaald, met examencijfers van respectievelijk 25% en 30%. Op de bijkomende proef behaalde [verzoekster] weliswaar een beter cijfer, maar de 47% toont aan dat zij de tekorten doorheen het schooljaar in onvoldoende mate heeft kunnen wegwerken om voor dit vak geslaagd te worden verklaard.

Een gelijkaardig beeld doet zich voor bij het vak aardrijkskunde. Op dagelijks werk haalt [verzoekster] met uitzondering van dagelijks werk 2, goede tot zeer goede resultaten (75, 43, 73, 61 en 100). Op de proefwerken valt zij evenwel systematisch uit, met telkens een resultaat van 40%. Op de bijkomende proef behaalde [verzoekster] 41%. Op basis van deze gegevens besluit de Beroepscommissie dat [verzoekster] de leerdoelstellingen onvoldoende heeft gehaald, en niet heeft aangetoond grotere leerstofgehelen te kunnen verwerken.

Voor geschiedenis ten slotte, is het beeld doorheen het schooljaar (dagelijks werk) zeer wisselend. De resultaten variëren van 52 over 17, 63 en 38 naar 48. Ook hier is er in elk geval geen sprake van een merkelijke verbetering naar het einde van het schooljaar toe. Opnieuw zijn vooral de proefwerken een ernstig probleem, met resultaten van respectievelijk 35%

en 47%. Met de bijkomende proef heeft [verzoekster] aangetoond (64%) dat zij voor dit vak thans de leerstof in voldoende mate heeft verwerkt om het tweede jaar van de derde graad te kunnen aanvatten.

Samenvattend ziet de Beroepscommissie het beeld van een leerling die er, de bijkomende proeven mede in rekening gebracht, ruim onvoldoende blijkt van geeft om grotere leerstofgehelen te kunnen verwerken. In totaal heeft [verzoekster] in het schooljaar 2013-2014 negentien proefwerken afgelegd. Op twaalf daarvan haalde zij een tekort. De competenties van [verzoekster] op dit punt bieden naar oordeel van de Beroepscommissie onvoldoende realistische perspectieven voor kansen op slagen in het tweede jaar van de derde graad.

Bovendien zijn de leerdoelstellingen voor natuurwetenschappen en aardrijkskunde in onvoldoende mate behaald. [Verzoekster] heeft met de bijkomende proeven niet kunnen aantonen dat zij de leerstof van deze vakken voor het eerste jaar van de derde graad beheerst. Deze vakken komen in het volgende jaar opnieuw aan bod en zij bouwen voort op de kennis en vaardigheden die de leerling in het eerste jaar van de derde graad moet verwerven.

Het feit dat natuurwetenschappen en aardrijkskunde geen profielbepalende vakken (c.q. richtingbepalende vakken of poolvakken) zijn, heeft niet tot gevolg dat zij zonder meer terzijde kunnen worden geschoven.

Wanneer verzoekers de tekorten voor deze vakken in die optiek enigszins nuanceren, dan moet er anderzijds ook ruimte zijn om voor andere vakken een slaagcijfer eveneens in context te plaatsen. In dat opzicht stelt de Beroepscommissie vast dat [verzoekster] voor gedragswetenschappen, wat wel een profielbepalend vak is, doorheen het jaar zeer matig scoort, en dit niet alleen op de proefwerken (respectievelijk 54% en 47%) maar ook voor dagelijks werk (respectievelijk 50, 59, 51 en 53). Ook hier ziet de Beroepscommissie in de loop van het schooljaar eerder een negatieve dan een positieve evolutie.

Voor wiskunde heeft de Beroepscommissie ernstige twijfels omtrent de verworven kennis en competenties. Het is correct dat [verzoekster] op de bijkomende proef een slaagcijfer heeft gehaald, maar om de hierboven reeds uiteengezette redenen komt dit cijfer niet in de plaats van de andere resultaten die doorheen het schooljaar werden behaald en die minstens even representatief zijn. De resultaten doorheen het schooljaar doen de Beroepscommissie besluiten dat de basiskennis van [verzoekster] voor dit vak erg wankel is.

Overigens moet de Beroepscommissie, het geheel van de resultaten opnieuw in ogenschouw nemend, vaststellen dat [verzoekster] ook voor de vakken waar zich geen jaartekorten voordeden, geen dusdanig goede cijfers kan voorleggen dat de Beroepscommissie ertoe zou kunnen worden gebracht te overwegen dat het probleem zich eerder (uitsluitend) bij de betrokken vakken zelf situeert dan bij de algemene studiehouding of competenties. Integendeel haalde [verzoekster] voor drie andere vakken een jaargemiddelde tussen 50 en 55% (Duits 54%, Engels 55%, gedragswetenschappen 52%), waarbij zij telkens ruim onder het klasgemiddelde scoort. Zoals reeds aangegeven is dit niet alleen een probleem bij de

proefwerken. Op de 63 quoterings voor dagelijks werk behaalde [verzoekster] naast de voormelde dertien tekorten, ook vijftien nipte slaagcijfers (tussen 50 en 55%). Dit leidt tot de conclusie dat [verzoekster] zwak presteerde doorheen het jaar zowel voor dagelijks werk als voor proefwerken.

[Verzoekster] heeft voor de bijkomende proeven ongetwijfeld een grote studie-inspanning geleverd, maar naast het feit dat die niet voor alle vakken tot een slaagcijfer heeft geleid, moet de Beroepscommissie ook vaststellen dat het volhouden van een goede studiehouding doorheen het schooljaar niet is gelukt, ofschoon er naar het einde van het schooljaar beterschap werd getoond. Dit kan laten verhopen dat [verzoekster] zich wat aandacht, prioriteiten en studie-ernst herpakt, maar kan niet verhelen dat hier nog veel werk aan de winkel is.

Op basis van al deze gegevens beslist de Beroepscommissie om het C-attest te bevestigen.”

20. Verzoekster spreekt “pertinent” tegen dat zij geen grotere gehelen kan studeren en verwijst daartoe naar de bijkomende proeven voor geschiedenis, aardrijkskunde en natuurwetenschappen die jaarleerstof betroffen. De bewijsvoering voor en de overtuigingskracht van dit argument ontgaan de Raad in de huidige stand van de procedure, want net voor twee van die drie vakken is verzoekster niet geslaagd op de bijkomende proef en bovendien onderstreept verzoekster zelf dat het vakken zijn met eerder beperkte leerstof. Dat verzoekster die proeven op drie dagen tijd moest afleggen, doet de beroepscommissie opmerken dat verzoekster over een ruime voorbereidingstijd beschikte, aangezien zij al sedert twee maanden ervan op de hoogte was.

Anders dan verzoekster meent, leidt de beroepscommissie het falen van verzoekster om grotere gehelen de baas te kunnen voorts ook niet uitsluitend af uit deze bijkomende proeven, lijkt zij ook rekening te hebben gehouden met het gegeven dat natuurwetenschappen en aardrijkskunde geen profielbepalende vakken zijn in de gekozen studierichting en komt zij ook voor wiskunde er niet toe verzoekster geslaagd te verklaren. Dat is ten minste wat de Raad in de huidige stand van de procedure leest in de *sub* 19 aangehaalde motivering.

21. Verzoekster ontkracht dan ook niet de vaststellingen van de beroepscommissie ter ondersteuning van haar samenvattend oordeel dat verzoek-

ster ruim onvoldoende blijkt ervan geeft om grotere leerstofgehelen te kunnen verwerken en onvoldoende realistische perspectieven biedt voor kansen op slagen in het tweede jaar van de derde graad: dat zij op twaalf van de negentien proefwerken een tekort haalt, dat zij de leerdoelstellingen van het eerste jaar van de derde graad voor wiskunde onvoldoende heeft bereikt doch enkel nipt de begincompetenties voor het erop volgende jaar aantoonst maar blijkens de andere tekorten voor dit vak nog steeds een erg wankel basiskennis heeft, dat haar falen op de beide proefwerken wiskunde toont dat zij niet in staat is grotere gehelen te verwerken, zoals in het volgende jaar nog meer van belang zal zijn, dat zij voor natuurwetenschappen en aardrijkskunde blijft falen en dit ook weer waar het het verwerken van grotere gehelen betreft, terwijl ook enkele zwakke cijfers voor andere vakken – hoewel slaagcijfers – en de behaalde cijfers voor dagelijks werk of hun trend niet vermogen tegen de negatieve cijfers op te wegen of ze te compenseren.

22. Door de ene resultaten te relativiseren en de andere te benadrukken, doet verzoekster niets anders dan de Raad van State uit te nodigen om zijn beoordeling over het relatieve gewicht van een en ander in de plaats te stellen van de afweging die de beroepscommissie heeft gemaakt. Die rol valt de Raad, zoals hiervoor al is opgemerkt, niet toe. Gewis valt niet uit te sluiten dat een andere beroepscommissie op basis van dezelfde gegevens mogelijk tot een ander en voor verzoekster gunstiger oordeel zou komen, maar de Raad is niet zo een beroepscommissie en kan verzoekster niet behoeden voor strenge, enkel voor onwettige beoordelingen.

23. In de huidige stand van de procedure overtuigt verzoekster niet dat de beroepscommissie de concrete gegevens van het dossier tegen elkaar afwegend, gehandeld heeft in strijd met de in het middel aangevoerde beginselen van behoorlijk bestuur.

24. Het eerste middel is niet ernstig.

B. Tweede middel

Uiteenzetting

25.1. In een tweede middel voert verzoekster de schending aan van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurs-handelingen’ en van de materiële-motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

25.2. Volgens verzoekster bevat de bestreden beslissing een inconsistente en contradictorische motivering aangaande het verwerken van grote leerstof en de mogelijkheid tot het behalen van een einddiploma humane wetenschappen.

De beroepscommissie is van oordeel dat verzoekster niet de vaardigheden heeft om het gehele studiepakket te verwerken omdat zij er “ruim onvoldoende blijk van geeft om grotere leerstofgehelen te kunnen verwerken”. Doch de directeur tevens zetelend in de interne beroepscommissie die de bestreden beslissing gemotiveerd heeft, sprak dit zelf tegen in zijn schrijven van 27 augustus 2014:

“Ik geloof in de bijzondere inspanningen die je geleverd hebt tijdens de voorbije vakantie. Vijf bijkomende proeven afleggen is geen sinecure [...] Voor geschiedenis heb je goed geblokt want dat was tenslotte de leerstof van het ganse schooljaar. Je kan dus wel uit het hoofd leren en een groter leerstofgeheel verwerken.”

Ook de beroepscommissie moet toegeven dat verzoekster voor geschiedenis heeft bewezen dat zij grote leerstofgehelen kan verwerken. De algemene bewoordingen waarin de beroepscommissie samenvattend stelt dat verzoekster ruim onvoldoende blijk geeft om grote leerstofgehelen te kunnen verwerken, is derhalve in tegenspraak met de vaststellingen in het bestreden besluit. Temeer omdat ook voor de vakken wiskunde en Engels, die voordien werden aangekaart als probleemvakken, verzoekster met de goede resultaten op de bij-

komende proeven heeft kunnen bewijzen dat zij ook wat die vakken betreft grotere leerstofdelen kan verwerken.

Door een oriënteringsattest C af te leveren blijkt dat de verwe-rende partij verzoekster niet in staat acht het laatste jaar humane wetenschappen te voltooien en zo een einddiploma te halen. Toch meent opnieuw de directeur in zijn schrijven dat hij “inschat dat [verzoekster], mits de juiste en intensieve begelei-ding, kans maakt om vooralsnog op redelijke termijn haar diploma secundair te halen voor de centrale examencommissie. Als ze de leerstof van het 6e jaar bij ons gedeeltelijk of volledig kan aangeboden krijgen zal dat zeker een bijkomende troef zijn”. Door dit te beweren en verzoekster een statuut als vrije leerling in het laatste jaar humane wetenschappen aan te bieden, geeft hij volledig in tegenspraak met de motivering van het C-attest toe dat zij wel degelijk klaar is om haar secundair einddiploma te halen.

Om duidelijk te maken waarom de beroepscommissie van oor-deel is dat verzoekster de noodzakelijke basiskennis mist om over te gaan naar het volgende schooljaar kan de beroepscommissie enkel de resultaten van de vakken natuurwetenschappen en aardrijkskunde aanhalen terwijl deze vakken geen de-terminerende, profielbepalende opleidingsonderdelen zijn in een richting humane wetenschappen. Het motiveringsbeginsel is dan ook pertinent geschonden.

25.3. De bestreden beslissing bevat een inconsistente en contradicto-rische motivering aangaande de verworven kennis en competenties voor het vak wiskunde.

De beroepscommissie spreekt zichzelf in de bestreden beslissing tegen wanneer zij enerzijds stelt dat verzoekster “wellicht nipt de begincompe-tenties voor het tweede jaar van de derde graad heeft aangetoond” en anderzijds als argument opwerpt om verzoekster niet te laten overgaan naar een volgend schooljaar dat zij voor wiskunde “ernstige twijfels [heeft] omtrent de verworven kennis en competenties” en dat “de resultaten doorheen het schooljaar de Be-

roepscommissie [doen] besluiten dat de basiskennis van [verzoekster] voor dit vak erg wankel is”. Dit strookt bovendien niet met het slaagcijfer dat verzoekster haalde op de bijkomende proef. Dat zij “na twee maanden voorbereidingstijd slechts 57,5% behaalt” doet daar geen afbreuk aan; de grens van 50% moet immers ook voor de resultaten van bijkomende proeven gehanteerd worden. Een slaagcijfer van 57,5% is een slaagcijfer en mag niet impliciet herleid worden tot een minderwaardig cijfer dan dat.

25.4. De bestreden beslissing bevat een inconsistente en contradictorische motivering aangaande het nuanceren van het al dan niet geslaagd zijn op een vak. De beroepscommissie spreekt zichzelf tegen wanneer zij enerzijds stelt dat “het op gespannen voet met de bepalingen van het organisatiebesluit [staat] om bij voorbaat als dwingende voorwaarde op te leggen dat de leerling voor alle bijkomende proeven moet slagen, wil hij alsnog op een gunstig oriënteringsattest aanspraak kunnen maken” en anderzijds het feit dat de studie-inspanning voor de bijkomende proeven “niet voor alle vakken tot een slaagcijfer heeft geleid” als dusdanig als substantieel element van het eindbesluit betreft. Deze contradictie houdt in dat de verwerende partij tot een onzorgvuldig eindoordeel is gekomen en aldus de motiveringsplicht schendt.

Behalve een contradictorische motivering, maakt de beroepscommissie zich ook schuldig aan het schenden van de motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel, door het behalen van een A-attest afhankelijk te stellen van het slagen op elk vak.

Beoordeling

26. Wat de formele-motiveringsplicht betreft, zij verwezen naar wat hiervóór is overwogen *sub* 7.1.

27. Daargelaten nog of verzoekster uit de citaten van de directeur, zoals ze door verzoekster uit hun context gehaald lijken te zijn, wel de juiste ge-

volgtrekking maakt van hun draagwijdte, zij alleszins vastgesteld dat de particuliere mening van één lid van de beroepscommissie niet aan de gehele commissie lijkt toegerekend te kunnen worden. Zodat die commissie ook geen inconsistenties in haar motivering aangewreven lijkt te kunnen worden, indien zij in een collegiale beraadslaging het anders ziet dan voorheen één van haar leden het mogelijk zag.

28. Uit de bespreking van het eerste middel is reeds gebleken waarom de Raad van State niet de zienswijze deelt van verzoekster dat zij enkel wegens het falen voor twee bijkomende proeven is tegengehouden.

Ook de grief met betrekking tot het al dan niet kunnen verwerken van grotere leerstofgehelen is reeds in het eerste middel aangebracht en voorlopig verworpen.

29. De beroepscommissie doet afzonderlijke vaststellingen, eendeels, over het bereiken van de leerdoelstellingen voor wiskunde van het eerste jaar van de derde graad en het verwerken van grotere leerstofgehelen en, anderdeels, de in de bijkomende proef geteste begincompetenties voor het tweede jaar van die graad waartoe de examenstof van die bijkomende proef ‘prospectief’ toe beperkt was. De Raad ziet daarin op het eerste gezicht geen inconsistenties of contradicties.

30. Het tweede middel is niet ernstig.

C. Derde middel

Uiteenzetting

31. Ook het derde middel is genomen uit de schending van de voormelde wet van 29 juli 1991, de materiële-motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel, omdat de bestreden beslissing slaagcijfers betreft om het oriënteringsattest C te motiveren.

De verwerende partij mag bepaalde slaagcijfers zwak noemen, maar mag daarbij in geen geval de gunstige betekenis van een slaagcijfer vergeten. Verzoekster wijst op rechtspraak van de Raad van State dat het behalen van een voldoende jaarresultaat inhoudt dat voor dat vak de leerdoelstellingen voldoende zijn bereikt. Een slaagcijfer is een slaagcijfer. Ze mogen niet mee de basis vormen voor het motiveren van een clausureringsbeslissing, *a fortiori* geldt hetzelfde wat betreft het motiveren van een oriënteringsattest C.

Voor geen enkel profielbepalend vak haalt verzoekster een onvoldoende jaartotaal. Ook andere vakken waarvoor de jaarresultaten “nipt voldoende” waren volgens de beroepscommissie zijn onrechtmatig mee in de bestreden beslissing opgenomen, aangezien het hier telkens om uiteindelijke slaagcijfers gaat.

Beoordeling

32. Volgens verzoekster steunt het C-attest op slaagcijfers. De Raad ziet het vooralsnog anders: de beroepscommissie lijkt integendeel precies vanuit de op haar rustende verplichting om tot een ‘globale’ evaluatie te komen, deze cijfers niet onvermeld te willen laten en zij lijkt er vervolgens uit te hebben afgeleid dat, weliswaar slaagcijfers zijnde, ze zo zwak zijn dat ze niet vermogen de balans toch in het voordeel van verzoekster te laten overhellen, maar veeleer bevestigen wat al was vastgesteld omtrent het falen tot verwerking van grotere gehelen.

Kunnen die slaagcijfers bijgevolg niet uit zichzelf de beslissing funderen dat verzoekster het schooljaar niet met vrucht heeft beëindigd, dan lijkt niet uitgesloten te zijn – en des te minder in de mate waarin de bedoelde cijfers de ondergrens van 50% benaderen – dat de beroepscommissie vaststellingen over de prestatie van verzoekster bij deelaspecten van de bedoelde vakken betreft ter ondersteuning of aanvulling van de elders vastgestelde tekorten.

33. Het derde middel is niet ernstig.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

34. Het vierde middel voert de schending aan van de formele-motiveringswet van 29 juli 1991, de materiële-motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel, omdat de beroepscommissie tekenen van partijdigheid en vooringenomenheid heeft vertoond bij het nemen van de bestreden beslissing.

Volgens verzoekster zijn er verschillende indicaties die erop wijzen dat de klassenraad al in juni een definitief eindoordeel had geveld, en dat het geven van bijkomende proeven louter de bedoeling had om haar te temperen in haar verzoek tot herziening van het C-attest.

De beroepscommissie werd samengesteld met onder anderen leden van de oorspronkelijke beroepscommissie, zijnde de voorzitter van de voormalige beroepscommissie E.D.L. en de directeur. Deze leden werden reeds geconfronteerd met een schorsing van de tenuitvoerlegging van hun beslissing van 15 september 2014 en hebben er derhalve belang bij dat het door hen eerder bevestigd C-attest gehandhaafd blijft.

Bovendien wees ook het gedrag van E.D.L. tijdens de hoorzitting bij de vorige bijeenkomst van de beroepscommissie op een partijdige en afhankelijke houding.

Hoewel de beroepscommissie afstand neemt van de initiële voorwaarde van de klassenraad dat verzoekster voor alle bijkomende proeven diende te slagen om een A-attest te krijgen, volgt de beroepscommissie het C-attest van de klassenraad. Zij tracht de relevantie van de bijkomende proeven te ontkennen en volgt, evenwel subtiel, de weg die de klassenraad reeds voor haar heeft uitgestippeld. Zij neemt derhalve niet op onafhankelijke wijze stelling in.

De beroepscommissie tracht zich in te dekken tegen elk verwijt van onpartijdigheid en onafhankelijkheid door te stellen dat aangezien verzoekster geen opmerkingen heeft gemaakt over de samenstelling van de beroepscommissie, aan de beroepscommissie geen vooringenomenheid wordt geweten. Verzoekster merkt hierbij op dat het feit dat zij niet gereageerd heeft op de samenstelling, haar het recht niet ontnemt om alsnog de schending van het onpartijdigheidsbeginsel in te roepen. Een vooringenomenheid of partijdigheid kan immers, behalve uit de samenstelling van de beroepscommissie, ook nog steeds blijken uit de motivering die zij voortbrengt. Daarnaast werd niet meegedeeld dat er een mogelijkheid bestond tot wraking van een lid van de beroepscommissie, noch is dit door de regelgeving uitgewerkt. Tot slot wijst verzoekster erop dat zij reeds in haar vorige verzoekschrift aan de Raad van State gewag heeft gemaakt van de vooringenomen houding van E.D.L.

Beoordeling

35. Vruchteloos speelt de Raad in de uiteenzetting van het middel naar een toelichting die de beweerde vooringenomenheid van leden van de beroepscommissie in verband zou brengen met de schending van de formele-motiveringsplicht of de materiële-motiveringsplicht. Het onpartijdigheidsbeginsel wordt dan weer niet bij de volgens het middel geschonden bepalingen vermeld. De Raad zal welwillend aannemen dat verzoekster dit onder het zorgvuldigheidsbeginsel rangschikt.

36. Het geëigende sanctiemiddel in geval van verdenking van vooringenomenheid is in principe de wraking. De mogelijkheid tot wraking wordt in de hier toepasselijke administratieve beroepsprocedure weliswaar niet uitdrukkelijk geregeld. In dit verband geeft reeds het arrest Thys, nr. 26.116, van 28 januari 1986 echter aan dat ter zake van de bestuurde een actieve opstelling mag worden verwacht. Verzoekster had in de eerste procedure voor de Raad van State reeds opmerkingen geformuleerd omtrent de mogelijke vooringenomenheid van E.D.L. Aan verzoekster is nadien tijdig de samenstelling meegedeeld van de be-

roepscommissie. Door daarop enkel te laten weten dat zij verwijst naar haar oorspronkelijk bezwaarschrift in de interne procedure en vervolgens niet te verschijnen op de hoorzitting, mocht de beroepscommissie geredelijk veronderstellen dat verzoekster over haar bij de Raad van State opgeworpen bezwaar was heengestapt. Verzoekster heeft aldus zonder de minste rechtvaardiging zelf belet dat de beroepscommissie alsnog een eventueel euvel in haar samenstelling zou laten verhelpen door het schoolbestuur op het ogenblik dat het nog geen definitief nadeel heeft berokkend.

Deze in het middel ontwikkelde grief lijkt niet meer ontvankelijk voor de Raad aangevoerd te kunnen worden.

37. Verzoekster betoogt dat een partijdigheid of vooringenomenheid ook uit de motivering van de beslissing kan blijken, maar werkt dit vooralsnog niet overtuigend uit. Zij stelt zelf vast dat de beroepscommissie afstand heeft genomen van de initiële voorwaarde van de klassenraad om voor alle bijkomende proeven te slagen. Dat zij niettemin de oorspronkelijke beslissing bevestigt, volstaat niet om haar onafhankelijkheid in vraag te stellen.

38. Het middel is niet ernstig.

E. Coda

39. Er is bij gebrek aan een ernstig middel niet voldaan aan één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

VII. Voorlopige maatregelen

40. De voorlopige maatregelen zijn een accessorium van de hoofdvordering en volgen haar lot.

VIII. Anonimisering

41. Met toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 7 juli 1997 ‘betreffende de publicatie van de arresten en de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid van de Raad van State’ vraagt de verzoekende partij dat bij de publicatie van het arrest haar identiteit niet wordt opgenomen.

Dit verzoek wordt ingewilligd.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt de vordering.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op een rolrecht van 200 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad van State wordt de identiteit van de verzoekende partij niet bekendgemaakt.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 oktober 2014, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

Geert Van Haegendoren